

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: *A budapesti kereskedelmi és ipari kikötő*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bm

1925. 6. 6.

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

385.614

Hely

Idő

'1925'

Személy

Helyszám

A budapesti kereskedelmi és ipari kikötő

— A kikötő megtekintése. —

A Csepel-sziget északi csucsán épülő kereskedelmi és ipari kikötő munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy a kikötő egyes részeit már át is adhatták a forgalomnak. Tekintettel erre, valamint a közgazdasági körök részéről a kikötő iránt mutatkozó állandó érdeklődésre, az építő kormánybiztosság, a kormány felhatalmazása alapján, megokoltak látta, hogy a kikötő munkálatait bemutassa az elsősorban érdekeltnek. A budapesti kereskedelmi és iparkamara és a tőzsdetanács tagjainak, a hajózási vállalatok vezetőinek és a külön is érdekelt malomipar kiküldötteinek, mindegyikük pedig a sajtó képviselőinek ma délután módjukban volt, hogy a legbelsőbban megtekintsék a kikötőt mely a dunai forgalom lebonyolítására és ennek alapján a főváros kereskedémpolitikai helyzetének megjavítására van hivatva. A kirándulás a kormánybiztosság *Kvassay* nevű gőzösén történt, a szakszerű magyarázatokat *Maurer Gyula* kormánybiztos, *Sajó Elemér* helyettes kormánybiztos, *Papp Ferenc* ezredes, *Hallossy Jenő*, *Vass Leó* és *Lampl Hugó* műszaki tanácsosok szolgáltatták.

A hajózó csatorna.

A társaság, mely az Eötvös-téren horonyozó gőzösön gyülekezett, az összekötő vasuti hid alatt áthajózva, a Csepel-sziget északi csucspontjánál épült „Kvassay” hajózsilipnél kötött ki. Itt partraszállt és meghallgatta *Maurer* kormánybiztos előadását, mely a kikötő építési tervét és a

munkálatok eddigi eredményét ismertette. Kiegészítette ezt az előadást *Hermann Miksa* műegyetemi tanár tájékoztatása, aki elmondotta, hogy milyen módon kapcsolódik be a külföldi tőke a vámmentes kikötő megépítésénél ebbe a nagykonceptiójú gazdaságpolitikai elgondolás megvalósításába. Innen ismét hajóra szállt a társaság és a gőzös átszilipelése után végighajózta a kikötő-medencévé fejlesztett soroksári Dunaágot. Ugy a laikusok, mint a szakemberek számára érdekes élmény volt megbámulni a technikai tudás alkotását, amikor a vízbe épített vaskapu a hajó után egyszerre bezárult s a zárt medencében a víz apadni kezdett, hogy egy szintbe kerüljön a hajózható csatorna vízállásával. Amikor ez megtörtént, a hajó előtt álló másik csukott és a vízbe süllyesztett kapu nyílt fel, amelyen keresztül a gőzös kifutott a soroksári Dunaágba. Gyönyörű látvány volt a három kilométeres és 120 méter széles medence. Balpartján készen áll a főváros helyi kikötőjének 900 méter hosszú partfalja vasuti vágányokkal és darukkal, mellette kész a nagyszabású kikötő-pályaudvar. Hozzáértők nyilatkozata szerint ilyen nagyértékű területtel kevés víz mellett fekvő város rendelkezik. Ez a terület néhány év előtt mocsaras és értéktelen Dunameder volt. Az állam jelentékeny áldozatok árán, kotrás és feltöltés segítségével ebből az elhagyott területből értékes kikötő állomást teremtett.

A medence végén bontják a munkások az ötven év előtt épített gubacsi gátat. Ennek lebontására azért van szükség, hogy a soroksári Dunaág hajózható legyen. A gát lebontása nem zavarja a sziget és a part közötti forgalmat, mert mellette már

át van adva a forgalomnak a hatalmas vashíd, amelyen a vasuti és a kocsiforgalom együtt bonyolódik le.

A petroleum — és a vámmentes kikötő.

A gőzös visszahajózva a medencén kifutott a nagy Dunára és végig haladva a csepeli parton, látni lehetett a munkások, kordék, csillék százait, a kotrókat, gépeket és hajókat, ahog yserényen végezték alkotó munkájukat.

A nagydunai ágból nyílik a Csepel-szigetbe a petroleum- és a vámmentes kikötő. A petroleumkikötő már teljesen kész és át is van adva a forgalomnak. Tágas, kényelmes medence, amelybe a petroleumos hajók nyugodtan haladnak. A partfalak

végig kikövezve, felső részük pázsitos. A partokon állanak a petroleum vállalatok hatalmas tartányai, amelyek szivószerkezetekkel vannak összekötve a hajókkal, s így szivattyúzzák át a hajókból az ásványolajat a tankokba. Három vállalat telepe már teljesen kész, a negyedik most épül szinte boszorkányos gyorsasággal az ember szeme előtt. Aki néhány év előtt erre járt és látta a dunai ártért, a zátonyos partot, s most ugyanezen a helyen a magas kiépített rakpartot szemléli, körülötte a tankok erdejével, bevezetett vasuti vágányokkal, rajtuk a szállítókoscsik hosszú sorával, az elgyönyörködhetik az emberi munka bámulatos alkotásában. Bécs két évvel előbb nyitotta meg petroleum kikötőjét, de már mi nemcsak utolértük, hanem túl is haladtuk. A kikötő egész területe ki van bérelve s ma már neunsokára aktuális a legnagyobbítás kérdése, ami igen könnyű feladat lesz, amennyiben kellő előrelátás és tervekészítés folytán, ennek minden előfeltétele megvan. Ebből a kikötőből történik az egész

ország petroleum- és ásványolajtermékekkel való ellátása.

A petroleumkikötő felett nyílik és vele majdnem párhuzamosan halad a hatalmas vámmentes kikötő, amelynek építése most folyik. Ebben a medencében mindenféle áru vámmentesen lesz tárolható, mert mint óriási szabad raktár fog szerepelni, ha jövőre átadják a forgalomnak. Belső részén a part mellett majdnem készen áll egy óriási tárház, amely szükség esetén mindkét oldalán jelentékeny mértékben megnagyobbítható lesz. Előtte fog felépülni a gabonaneműek tárolására hivatott 30.000 tonna befogadóképességű Silos-raktár.

A kikötő szárazföldi közlekedése.

A kikötő úgy kocsival, mint vasúttal el van látva. Ezek a közlekedési vonalak a Gubacsi-hídon keresztül fonják össze a kikötőt a Duna pesti oldalával. Középső részén fog felépülni a kikötői főút, a „Kvassay” zsilip és a petroleumkikötő vasut vágánya között. Meg lesz tehát a közvetlen összeköttetés a Budapest—Dunaparti teherpályaudvarral, a MÁV Ferencvárosi pályaudvarával és a kikötői állomással, mely a hajózó csatorna balpartján épül a főváros helyi kikötője mögött.

A fejlődés lehetőségei.

A kikötő két részből áll: a fő Duna-ágból nyíló petroleum- és vámmentes kikötőből, továbbá a hajózhatóvá tett és állandósított vízszintű soroksári Duna-ágból, mely a Kvassay-zsilipen keresztül közlekedik a Duna főágával. Ebből a két részből a tervek lehetővé teszik az új medencék egész sorozatának bevágását a szigetbe, ha ezt a gazdasági fejlődés szükségessé teszi. A soroksári Duna-ágból egy-

előre egy ilyen ipari medencét nyitnak, de kész a terve három hasonló medencének. Ezek között kerül el a fejlesztésre föntartott terület. Itt az egyes medencék partján épülhetnek majd a különféle gyártelepek, amelyeknek így közvetlen vízi és szárazföldi átrakodó forgalmuk biztosítva van. Minden valószínűség szerint az ipari település bevált szabályai szerint az egyes iparágak vállalatai egy-egy medence körül fognak elhelyezkedni. Ugyanilyen módon és föltételek mellett lehet a vámmentes kikötőből szintén medencéket bevágni, ha a szükség úgy kívánja. A kikötő fejlesztésének tehát tág perspektívája van s az ipari településnek itt minden föltétele adottnak tekinthető.

Az alkotók.

A budapesti kereskedelmi és ipari kikötő a magyar mérnöki tudás pompás és csodálni való alkotása. *Gonda* miniszteri tanácsos az, aki a kikötő első terveit sok évvel ezelőtt elkészíti, Kvássay, akinek nevét a kikötő egyik legfontosabb része a soroksári Duna-ágot a főággal összekapcsoló vízszintszabályozó zsilip viseli, fáradságot és áldozatot nem kimélve keresztülviszi, hogy a kikötő részére szükséges területeket az állam megszerezze, hogy a

tervek a gyakorlati kivánságokhoz hozzá-
simittassanak s hogy az eszme megvalósi-
táshoz hozzákezdjenek. Utána *Hegyeshalm*
Lajos, *Zielinszky* Szilárd fektetik tudásuk
és munkájuk erejét a kikötő építésébe.
Most *Maurer* Gusztáv kormánybiztos hozzá-
értő és biztos kezében összpontosul az ál-
lam által vállalt építés egész munkája,
míg a kereskedelmi kikötő építését egy
francia cég végzi, amelynek vezetésében a
kormány megbízottja, *Hermann* Miksa mű-
egyetemi tanár. Ezeknek a férfiaknak és
munkatársaiknak: és pedig elsősorban
Sajó László helyettes kormánybiztosnak és
Papp ezredesnek érdeme az a szép, hasz-
nos és közgazdasági fejlődés szempontjá-
ból nagyfontosságú alkotás, amelyet ma
megtekinthettünk és amelynek jelentősége
előtt meg kellett hajtánunk az elismerés
zászlaját.